Ч. 226 (14.475). Львів, четвер 8. жовтня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060. — 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Четвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції 229-41. „ Друкарні: 229-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Експльоатація Совітської України

(РО) Поміщена у „Правді" телеґрама, підписана Косіором, Постишевим і Любченком стверджує, що совхози України передали державі 1½ разів більше збіжа ніж минулого року. „Правда" добачує у тому перевагу ідеї колхозів та національної політики Сталіна, та заперечує „фашистівські сплетні", що голод і заворушення в У. С. С. Р.

Дальша девалюація у Злучених Державах не виключена.

ВАШИНҐТОН, 7. 10. ПАТ. На пресовій конференції запитали журналісти през. Рузвелта, чи американський уряд не зрезиґнував би з повновласти на девалюацію доляра на дальших 10 проц., якщо фунт буде стабілізований у висліді договору трьох держав. Президент відповів, що уряд мусить затримати повновласти, щоб мати змогу зареаґувати на несподівану деструктивну акцію закордону.

ПЕРЕД ІТАЛЬО-НІМЕЦЬКИМИ ФІНАНСОВИМИ ПЕРЕГОВОРАМИ.

ПАРИЖ, 7. 10. ПАТ. „Ле Матен" повідомляє з Риму, що ґр. Чіяно виїде на днях до Берліна, щоб обговорити з німецькими міністрами нову ситуацію у взаєминах між обома краями після девалюації ліра.

В ЧІТТА ВАТІКАНО І У САН МАРІНО ТАКОЖ ДЕВАЛЮАЦІЯ.

РИМ, 7. 10. ПАТ. Девалюація ліра зробила актуальною також девалюацію валют папської держави і республики Сан Маріно, що взязані з Італією монетарно-валютовою конвенцією.

РОЗМІРИ ДЕВАЛЮАЦІЇ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

ПРАГА, 7. 10. ПАТ. Рада міністрів ухвалила закон про девалюацію корони на 10.6 до 15.98 проц.

Населення Сан Себастіяну маліє.

БУРҐОС, 7. 10. ПАТ. Посадник міста Сан Себастіян повідомляє, що за останні тижні населення міста зменшилося на 35 проц.

НАСТРОЇ НАСЕЛЕННЯ.

КАЗАБЛЯНКА, 7. 10. ПАТ. До Севти причалили кружляки нац. фльоти „Канаріес" і „Альміранте Сервера". Населення приняло їхні залоги з ентузіязмом.

НАРЕШТІ ЗАВОДЯТЬ ЛАД У СЛУЖБІ БЕЗПЕКИ.

МАДРИД, 7. 10. ПАТ. Міністер внутр. справ наказав до двох днів зорганізувати бригади міліції на запіллі армії. Вони переводитимуть ревізії лише на приказ директора виділу безпеки, у присутности заінтересованих.

УТІКАЧІ.

КАЗАБЛЯНКА, 7. 10. ПАТ. З концентраційного табору втікло 18-ох есп. моряків. На човні з вітрилом причалили вони до Аґадіру, відкіля відїдуть до Аліканте.

ЕСПАНСЬКИЙ ПРЕМІЄР — „ПОЧЕСНИМ БЕЗБОЖНИКОМ".

РИГА, 7. 10. ПАТ. Московська центральна рада безбожників заіменувала прем. Лярґа Кабалера „почесним безбожником"

Національні війська ростуть.

БУРҐОС, 7. 10. ПАТ. За останні дні причалило з Марока 16.000 вояків.

МАДРИД, 7. 10. ПАТ. Отворено 5-міліоновий кредит на укріплення Мадриду.

КОМУНІКАТ НАЦІОНАЛЬНОГО КОМАНДУВАННЯ.

СЕВІЛЛЯ, 7. 10. ПАТ. Радіокомунікат проголошений в год. 1. в ночі повідомляє, що нац. війська відкинули з великими втратами наступ червоних під Касерас, на біскайському фронті заняли м. Берріятуа, а на толедському: Дуенсаліґу, Бортільйо і Санта Круз де Ретамар. Кілька сот червоних полягло.

ВАЛЯДОЛІД, 7. 10. ПАТ. Як повідомляє комунікат національного командування, 30 нац. літаків бомбардувало летунський майдан, касарні й залізницю в Мадриді і розкинуло летючки. Евакуація Мадриду почалася. Особи нездібні до боротьби дістають дозвіл на виїзд.

СЕВІЛЛЯ, 7. 10. ПАТ. Ґен. Кейпо де Ляно заявив перед мікрофоном, що червоні не знищили нац. батерії в Монторо.

КОМУНІКАТ ЧЕРВОНИХ.

МАДРИД, 7. 10. ПАТ. Комунікат повідомляє, що червоні відбили наступ на Санта Круз де Ретамар, у пров. Бадахоз посунулися на 5 км. Червоні летуни збомбардували Бельоґіте, якого залога без успіху пробувала продертися з міста.

МАДРИД, 7. 10. ПАТ. Комунікат червоного мін-ва війни повідомляє: На араґонському фронті червоні заняли після завзятих боїв летунський майдан в Гуеска, під Бухаральоз відбили наступ нац. військ, що втратили 40 убитих, на ґвадарамському фронті знищили 2 нац. гармати, під Круз де Ретамар перешкодили нац. військам окружити червоні позиції.

БАРСЕЛЬОНА, 7. 10. ПАТ. На араґонському фронті йдуть бої лише під Гуескою, яку окружують червоні. Наступ нац. військ на Вісіель і Тіерс відбито з великими втратами.

МАДРИД, 7 10. ПАТ. Нац. війська наступають у кількох місцях, але червоні не відступають, а навіть під Санта Круз де Ратамар відібрали протинаступом утрачені становища.

Також гості.

БЕРЛІН, 7. 10. ПАТ. Як повідомляють з Барцельони, 3. ц. м. приїхала туди з Мадриду совітська делеґація, що зле висловилася про каталонську міліцію. Міліціянти відкрили пальбу на делеґацію, що схоронилась на совітський пароплав і відтіля відстрілювалася.

ІДИЛЛЯ.

МАДРИД, 7. 10. ПАТ. Совітський амбасадор запропонував від совітських робітничих організацій, щоб перевезти всіх ранених червоної армії до СССР. Премієр Лярґо Кабаллеро подякував.

РИГА, 7. 10. КАП. Центральна рада совітського союзу безбожників збирає від своїх членів місячний податок у висоті 50 копійок, щоб зібрати фонди на будову санаторії для жертв боротьби за волю ім. Дольорес Ібарурі (Ля Пасіонарії), „першої безбожниці есп. пролетаріяту". Рівночасно рада запропонувала мадр. урядові прислати до СССР 3.000 вдів і сиріт по вбитих есп. безбожниках; їх будуть виховувати у спеціяльних заведеннях на піонірів безбожництва.

НОВИЙ АМБАСАДОР У МОСКВІ.

МОСКВА, 7. 10. ПАТ. В дорозі до Москви причалив до Ленінграду новий есп. амбасадор Марселіно Паскуа.

ДИМІСІЯ.

ПЕКІН, 7. 10. ПАТ. Есп. посол Хусто Гаррідо подався до димісії.

—o—

Загибаюче москвофільство.

Говорити, як хотіти,
Нема куди правди діти...

Нар. приповідка.

Львів, 7. жовтня 1936.

Коли не лиш в українському громадянстві, але й у польському та навіть жидівському панує пересвідчення, що галицьке москвофільство заникає і вимирає і ми тому пересвідченню давали нераз вислів, — то ми стрічалися від тих нещасних недобитків з низкою протестів, а то й лайок. Тоді вони шумно (скорше сумно — прим. складача) впевняли у своїй „пресі" (два тижневики: „Русскій Голос" і „Земля і Воля"), що, мовляв, їхня „русская" ідея в народі живе й успішно розвивається.

Та воно так говорилось і писалось тоді, коли „на русскі ціли", себто на ті дві ґазетки, на т. зв. талерґофські зїзди та на інші імпрези давали „пособія" Ставропігія, Народній Дім, коли плили всякі секретні фонди, якими завідував бл. п. Гр. Малец. Тепер, видно, ті „пособія" або змаліли до мінімум, або й цілком зникли, бо наші москвофільські недобитки у ґазетці „Русскій Голос" ч. 37. (771) з 27. вересня ц. р. потверджують мимохіть наші давні твердження.

У тій ґазетці на переді пишеться відозва Головної Управи Т-ва ім. М. Качковського до земляків. Ця відозва — то радше „S. O. S."; це голос розпуки цього Товариства. Сказано там (брідською тарабарщиною, яку перекладаємо на людську мову) таке: „Кріза і стан фінансів нашого Т-ва не позволяють йому розвинути культурно-просвітньої роботи так, як слід. Скупі засоби не дозволяють Т-ву реалізувати плянів оживлення і поширення діяльности серед широких мас „русскаво" населення в краю. Через недостачу засобів робота Т-ва не може приняти широких розмірів і тому пляни залишаються плянами". Потім ідуть стереотипні фрази і признання, що діло Т-ва спочиває на метртвій точці, дальше вказівки, які задачі має Т-во. А потім іде самодурство, що висловлюється так: „Засоби — з огляду на відсутність якоїнебудь допомоги збоку **(„со сторони")**, ми зберемо серед наших членів і прихильників **при помочі всенароднього збору жертв**". І вкінці Головна Управа Т-ва Качковського проголосила місяць жовтень місяцем пропаґанди Т-ва ім. М. Качковського в цілому краю.

Стримуємося від власних заміток до тої відозви, бо вони зайві хочби тому, що „де мортуіс нігіль нізі бене". В кожнім разі ця відозва — це чи не уже розпучливий сигнал завмираючого москвофільства, яке досі трималось і гуртувалось **головно**, чи може навіть виключно, по читальнях ім. Качковського, бо майже всі інші москвофільські установи й організації — це зовсім мертві й фіктивні позиції.

Не менше цікава є зараз друга статтє в тій самій ґазетці під наголовком „Народные чиновники". На самім початку автор тої статті боліє над тим, що „русскі" маститі матадори тут і там позвільнювали з посад молодих людей, які в цілих повітах були провідниками москвофільського життя. Дальше **автор сповідається за ввесь вимираючий москвофільський „загал"** і признає, що **„Галицкая Русь страдает от недостатка своей**

інтелігенції. Ето ся настоящее бедствіе. Єсть уезды (повіти) без аднаво русскаво інтелігента".

„Старшие поколеніе нашей інтелігенції вимірает. Среднейо — очень малочісленно, всецело поглощено борбой за хлеб насущний" і т. д.

Подаємо далі в українському перекладі:

„Яким покажеться молодше покоління і що воно дасть „русскому" делу" — покаже будучність. Але не можна вижидати від нього чогось богатого, тому, що воно виховане в дусі чужої культури і підлягає всесильним спробам денаціоналізації". „Русске громадянство нездібне забезпечити істнування своїм освіченим робітникам. Все це не дозволяє сподіватися збільшення кадру „русскої" інтелігенції в Польщі, особливо такої, яка працювалаб на народній ниві („общественное поприще"). А в тім „галіцкая общественность" виявляє під цим оглядом злочинну байдужність, немов не бачить, що це веде до паралїжу цілого „русского" життя краю".

Бідний автор тої статті: він щойно тепер побачив те, що інші люди видять добре уже цілий ряд літ; він щойно тепер написав про те, про що інші писали давним-давно.

Автор плаче, що двох чи трьох молодих „народних деятелей" звільнили зі служби ,через що „русская" ідея зазнала великої втрати. А не каже нічого про тих многочисленних „дезертирів" з „русско-народної партії", між якими були й молоді, здібні діячі, були й високопоставлені люди. Всі ті „дезертири" прозріли скорше від автора та не хотіли бути при „посліднім цілованію"...

Між рядками тої статті плаче її автор найбільше над стратою „оратора, організатора і публіциста, що мав хист связувати інтелігенцію і масу в один живий організм". Тою втратою має бути п. Михайло Цебринський з Т-ва Качковського, котрого, як зачувати, має заангажувати новий папський адміністратор Лемківщини о. д-р Медвецький на редактора „Епархіяльних Відомостей Лемковщини". Чи той „підтоптаний" уже добре „оратор, організатор і публіцист" в одній особі багато вдіє на новім терені, не знаємо. Зате знаємо і то позитивно, що проти води тяжко плисти, про що і о. д-р Медвецький і сам п. Цебринський повинні знати. Знає про це також і автор статті „Народние чиновнікі" та кількох його кумпанів, що пливуть далі проти води, і скорше чи пізніше утонуть, або — прибють до українського, себто свого рідного берега, або до чужого — большевицького. Якщо до того останнього — скажемо їм: Щаслива дорога!

Політична справа й неполітична полеміка.

На сторінках двох інших українських львівських щоденників ведеться палка полеміка на тему, наскільки Ф. Н. Є. є чи може бути — кажучи вульгарно — „претендентом до угоди" чи „кандидатом на партнера" з польською стороною. Здавалось би, що розмова на таку тему повинна вестись на площині аналізи політичної програми та взагалі національно-політичного світогляду верхівки Ф. Н. Є., на площині перегляду українських організованих політичних груп і взаємного відношення їхніх сил, та передовсім на площині розгляду польсько-українських відносин. У такій спокійній і річевій розмові можнаб напр. взагалі оминути термінів „угода", „партнер" і т. п., бо вони тільки вносять баламуцтво й дезорієнтують однаково польське як українське громадянство, яке через те інколи надто поквапно утотожнює спробу порозумітися про „модус вівенді", наладнати відносини для спокійної конструктивної праці, якій не шкодилиб зайві — для обох сторін шкідливі — потрясення, з якоюсь історичною „угодою", в якій з обох сторін падалиб декларації на зовсім неактуальні теми. Але що й казати про невідповідну політичну термінольогію одної дискутуючої сторони, коли друга сторона вживає таких полемічних зворотів, як „канал", „сморід", „наймит", „форналь", „гниль"; „писака" і т. п.! Аж прикро і стидно читати. І коли „Українські Вісти" роблять (знову у крайньо напастливій формі) закид „Новому Часові", що під його полемічними статтями й замітками нема підписів („анонімовий писака з „Нового Часу", „новочасні анонімі з „Н. Ч.", „анонім не болото зпоза плоту"), — то поминаючи те, що в усіх часописах світа можуть появлятися непідписані полемічні завваги, які йдуть тоді на рахунок цілої редакції, як збірний вислів її думок, — „Українські Вісти" підписуванням **таких** полемічних випадів, повних **таких** пахучих фразеольогічних квіток, дають саме приклад, яких речей підписувати не лицює: адже це рішуче ніяка честь і ніякий моральний капітал брати на свій особистий рахунок „канали" та „смороди"...

До такої дискусії ми не приєднуємось. Не можемо теж ніяк зрозуміти, як можна особисто ображувати тих товаришів одної професії, які ще недавно були товаришами буквально з сусідніх редакційних столиків: як давно це, коли п. Дмитро Паліїв був і головним редактором і співвласником „Нового Часу", якого редакційний склад залишився від того часу майже без змін, — того „Нового Часу", якого редакторів відсуджує сьогодні від моралі й чести?! До чого ми дійдемо, коли взаємна громадська, ба навіть чисто культурно-товариська льояльність кінчатись буде з моментом, коли перестане обовязувати спільний казанок, — коли спільний котел буде **єдиною** перешкодою, що стримуватиме людей від взаємного плюгавлення себе?! На превеликий жаль, пригадуючи хоч би недавні сумної слави „ревеляції" у „Батьківщині", це вже немов система п. Дмитра Палієва: сьогодні жити з кимось у найбільшій приязні, бути ідеольогічним однодумцем та співпрацювати у щоденній роботі, а завтра, розійшовшись лаяти тих самих людей найпоганішими словами та розкривати всі вчорашні спільні внутрішні таємниці. Так само якось не лицює „Новому Часові" лаяти „півінтелігентом" того п. Палієва, якого вісім — здається — літ признавав, як свого головного редактора.

Але, хоч той тон, та форма полеміки вибилась на перше місце і відсунула в тінь сутню справу, проте сутньою справою залишається питання: чи п. Паліїв, маючи величезні політичні амбіції й аспірації, приготовляє себе вже тепер до ролі політика, що вів би з поляками розмови суто практичного характеру.

„Новий Час" вказує на інтервю п. Дмитра Палієва у „Веку Новім" з 29. м. м. („Що каже б. пос. Паліїв про цілі своєї націоналістичної організації") та попередню його розмову з п. Опйолою з „ІКЦ" і порівнюючи надзвичайно обережні і стримані вислови п. Палієва з останніми резолюціями ЦК УНДО, доходить до висновку, що п. Д. Паліїв „переліцитовується у льояльності". „У. Вісти" відповідають на це лайкою. Тому дискусія дуже важка. В усякому разі п. Паліїв, декляруючи легалізм („держава управильнює при помочі законів життя, в яких рямцях мусимо міститись"), лише підтвердив становище УПР, до якої колись належав, і не сказав нічого нового, щоб заслужити собі відразу на фірму претендента до „угоди", так само як відріжнюванням чуттєвого підходу поляків до польської держави від розумового підходу українців (теж стара й аксіоматична історія) не заслужив собі на порівнання з полк. Коновальцем (цим порівнанням співробітник „ІКЦ" прикру прислугу зробив не так п. Палієву, як полк. Коновальцеві: ми не є уповажнені до оборони цього останнього і наше становище до діяльности полк. Коновальця як голови українського підпілля віддавна відоме, а проте полк. Є. Коновалець це таки колишній творець зразкового українського легіону Січових Стрільців, це колишній командант Києва і взагалі це — Євген Коновалець, а п. Дмитро Паліїв — це така [illegible] „Дмитро Паліїв..."). І тому, здається, найпевніша дорога до устійнення правди про [illegible] Дмитра Палієва, це ствердження деяких факт[illegible]

Отже фактом є, що польська сторона [illegible]хильно ставиться до **кожного** кандидата на [illegible]відника" українського народу, який по дорозі [illegible] того провідництва — розбиває істнуючий [illegible]ський організований політичний табор. Фактом є, що п. Дмитро Паліїв від довгих літ, особливо від повороту з Берестя, у своїй публіцистичній діяльности польської сторони, і то не тільки держави й армії, але навіть уряду й державної адміністрації — **не рухає.** Вже давніше свій темперамент виладовував він здебільша на боротьбі (на[illegible]тай: лайки і напасти) з **земляками,** навіть [illegible]ними співпартійцями. В останніх роках ту метод[illegible] підніс він до рівня засади. Просимо перегляну[illegible] річники „Нового Часу", як щоденника (під редакцією Дм. Палієва): скільки конфіскат [illegible] там за протипольські виступи? та скільки [illegible] фіскат „Діла"?! У самостійних виданнях п. Палієва тепер — ще менше. Зате ті видавництва [illegible]квально не малиб що писати, колиб не полаяли [illegible] земляками, „ревеляції", українські „семаф[illegible]" та українська скандалістика... Як такий редактор має полякам не подобатись?!

Коли говоримо про факти, то годі проминути такий факт, як „славословія" представника „Українських Вістей" на пресовій конференції [illegible] час останнього львівського процесу Бандери і т[illegible] — під адресою цензури. Коли тій пресовій конференції проводив старший рангою представник воєвідства — то ясно що така заява мусіла державній адміністрації дуже сподобатись і — [illegible]добалась... Ще один факт: знаємо навищо і [illegible] замешкання сільського молодця, в якого поліція перевела трус: забрали всі книжки й часописи, навіть збірник у честь Петлюри і „Польсько-Український Бюлетин" (!), — але залишили [illegible]дання „Батьківщини"! Може це виімковий випадок, — ми далекі від твердження, що це стало на підставі якогось обіжника „згори", — але [illegible] будь-що-будь випадок дуже характеристичний.

Вести відповідальні політичні розмови [illegible] польською стороною та взагалі відповідати [illegible] польсько-українську дійсність — це не така [illegible]кішна „посада", якої треба завидувати. І тому [illegible]даємо, що не треба ніяк викликувати у суспільства враження, наче противники п. Палієва страшно лякаються, щоб п. Паліїв не став „суперником". Не амбіції „суперництва" лякають нас, тільки дорога, що робить п. Палієва „суперником": це [illegible] дорога здобування впливу серед українських [illegible] здоровими і творчими ідеями та муравлиною конструктивною працею, і в наслідку здобування [illegible] пошани й авторитету у польської сторони, як [illegible] поважного українського політичного чинника, [illegible] дорога жахливої демагогії і спекуляції на [illegible]тичному примітивізмі мас і дорога здобування собі признання у поляків, як для чиновника [illegible]вацького. Розуміємо, що обороновати таку [illegible]ву свого шефа чи хлібодавця — співробітникам „У. Вістей" дуже трудно: а проте своїми [illegible]тичними методами полеміки вони не позбавлять політичного характеру цієї справи: сумного [illegible]рактеру сумної справи.

—o—

Довкруги девалюації.

Литовський міністер скарбу заявив у [illegible]менті, що в Литві не буде девалюації.

Румунський міністр скарбу дав подібне [illegible]певнення.

Французьке мін-во господарки ро[illegible] купцям, що зобовяжуться не підвищувати [illegible] таблички з відповідним написом.

Альбанський уряд заповів, що не [illegible]нює свого золотого франка.

Італійські біржі отворили нині.

Югословянський уряд рішив не девальвувати динара.

Британський міністр скарбу Н. Чемберлен висловився оптимістично про наслідки порозуміння 3-ох великодержав.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Бельгійський премієр Ван Зеланд [illegible]вав.

На Мадярщині новим премієром буде, [illegible]еться, мін. Дарані, що дотепер заступав [illegible]го Гембеша.

Австрійська поліція арештувала у Відні [illegible] замітом комунізму кореспондента кількох [illegible]глійських часописів.

Німецький шеф політичної поліції та [illegible] боєвих частин Біллер, виступив з католицької церкви.

Ширіть наш часопис!

У пралісах північної Росії.

ЩО ДІЮТЬ БОЛЬШЕВИКИ З УКРАЇНСЬКИМ НАРОДОМ?

II.

„Їзда“ тревала кілька місяців, бо тисячі кілометрів ділять південь від півночі в Росії. Товарові вагони були такі переповнені, що не можна було ні положитися ні навіть сісти. Двері щільно замкнені. Світло продиралося лише загратованими отворами під дахом. Люди не мали зі собою ніяких харчів, тому що не знали куди і на який час їх виганяють та не мали часу засобитися в харчі. Вони діставали щоденно 200 грамів чорного хліба і кілька відер горячої води, яку їм приносила сторожа. Не кожний мав зі собою горнятко і тому пили воду по черзі так, що останній дістав зимну воду. По вагонах стояли малесенькі залізні печі. Але дерево, яке приносили вояки, було таке вогке, що воно ледви горіло. Тому була там така студінь, як на дворі. Вогкий дим наповнював простір, змішаний з вонею брудного тіла людей та випарами екскрементів. Від вошей аж кишіло. Немов струпи покривали вони шкіру так, що про спання навіть не можна було думати. Плямистий тиф забирав щоденно нові жертви, головно споміж дітей. Але смерть видавалася цим людям благодатю. Закостенілі трупи складали під дверима, а вояки кидали їх опісля до снігу.

НЕМОВ МАНДРІВКА НАРОДІВ.

Як згадно, перші „поїзди з кулаками“ появилися в Архангельську і в Вологді в половині січня, а нові юрби напливали безнастанно. В совітській Росії заслання не є рідким явищем, але ніколи не прийняло воно таких розмірів. Тоді виглядало це на мандрівку народів. Місцеве Г. П. У. рішало, де цих людей примістити. По вязницях у містах не було вже місця: по перше в Совітах вязниці ніколи не були порожні, по друге ніяка вязниця не могла помістити стільки людей. Інших будинків не вибудували. Життя людей є найдешевшим товаром у Совітській Росії і Г. П. У. вважало за некорисне будувати для них ще бараки.

Незабаром появилися в льокальних часописах знаменні вістки про привіз великої кількости збіжа до північних областей. На сходинах по фабриках і робітнях реферовано, що влада примушена забрати церкви для цієї цілі. Всі мовчали тому, бо кожний знав, що опозиція означає арештування і заслання. Крім того для всіх було ясно, що церкви позамикають без огляду на те, чи буде згода чи ні. Так теж сталося: В Архангельську замкнули 8 на 9 церков; у Вологді 12 на 14 церков; у Великім Устюг 7 на 8. В позамиканих церквах вояки ГПУ. позривали негайно іконостаси й ікони, а замісць них побудували деревляні причі, в шість рядів по черзі до гори аж під дах, з невеличким вільним простором. До них поприставляли стрімкі деревляні драбини. Все те позбивали з великим поспіхом і воно ледви держалося тому, що не було цвяхів.

Вкінці появилося давно ожидане „збіже“! В Архангельську не забудуть ніколи безконечних поїздів з людьми, які поволеньки, в день і в ночі, повзли від стації, не зважаючи на метелицю, мороз і бурю, через замерзлу північну Двину, на 2 кільометри завширшки. Там були люди всякого віку і всякої національности. Поліклися мужчини в силі віку, старці, старі бабці, жінки з немовлятами при грудях, молоді хлопці і дівчата. Між ними були селяни з України закутані в кожухи, московські мужики з чорноземної области у своїх бронзових „армяках“, стрункі високі мужчини кавказьких верховинців у високих шапках, турки і туркині в довгих пругастих шовкових одягах. Всі були обдерті, брудні, напів перемерзлі, та голодні і несли свою нужду в малесеньких клуночках на плечах. Червоноармійці окружали поїзди і відганяли геть прикладами крісів перестрашених мешканців міста.

Кудиж мандрували ці нещасливі люди? — Не тяжко відгадати, що їх поганяють до зруйнованих церков і що вони є тим оголошеним „збіжам“. Немов лявіна кидалися засланці до церков, молодші і сильніші забирали кращі місця на долішніх деревл. причах. Для старших і слабших залишилися горішні поверхи. Старці, немічні жінки, молоді матері з немовлятами, недужі мусіли лізти по стрімкій драбині і чіпатися щаблів тремкими руками. Багато спадало вниз. Підчас сну спадали теж діти з постелі, траплялося теж, що за ними скакали матері. На постелі лежали люди тісно побіч себе, закутані у своє лахміття; від погані аж кишіло. Багато було таких ослаблених, що не могли навіть підвестися, щоб поладнати бодай свої природні потреби і лежали непорушно. Проклони, молитви, плачі і стогони наповняли повітря. Плямистий тиф і гнилець лютували...

ДОВЖЕЗНІ ПОЇЗДИ ЧЕРЕЗ ТУНДРУ.

По приїзді на північ припинювали всяке засоблювання „кулаків“ харчами. Отже їх залишали на голодову смерть. Я пригадую собі ще, як за мурами церкви горіли малі вогнища у брудному снігу. Довкруги бігали кудлаті постаті. Якась юшка кипіла в казанах, завішених на тичках. Що вони варили і звідкіля вони мали силу ще жити — це було мені незрозуміле. Терпеливий і тугий нарід.

Але ці люди мали ще щастя. Чергові транспорти не знаходили вже ніякого притулку по містах і негайно зі стації відсилали їх під ескортою чекістів до віддалених місцевостей, як Печора і Мезень. Тисячі кільометрів лежали перед ними. Вони воліклися через замерзлі ліси, багна і тундру та пробивалися серед гострих подувів півночі. Більшість не мала теплої одежі, лише подерті, легкі нагортки й азійську одежину та черевики з лика замісць берлачів. Перемерзлі ноги не могли порушатися. Люди падали у сніг з морозу та голоду, виснажені. Сторожа била їх прикладами і підганяла їх немилосерно далі. **Хто не встав, замерзав або ставав добичю вовків.** Деякі намагалися втекти, але їх або стріляла сторожа на місці або їх ловили пізніше по селах. Місцеві селяни рискували своїм життям і скривали утікачів як лише могли, давали їм одежу та їжу, але не могли їх рятувати, бо по мові можна було негайно пізнати утікачів. Кілько з цих ледових полевих поїздів прибуло до місця призначення, важко устійнити. Большевицька преса — річ ясна — мовчала про це. Згідно з обчисленнями самих засланців не дійшла більше ніж третина.

Большевицька влада називала цих нещасливих людей „добровільними поселенцями“.

„ДОБРОВІЛЬНІ ПОСЕЛЕНЦІ“.

Найближчого літа помандрував я з рушницею до Лахти. Це був час, коли спроби Сталіна з колективізацією сільського господарства дійшли до розцвіту. В цілому краю не можна було подбати ні за дрібку харчів без харчевих карток, рецепти і т. д.

Мій виїзд на полювання до Лахти єднав одночасно миле з приємним. Коли наближувався я до села, видалося мені, що ліс ясніший і нагло я запримітив на узліссі довгі бараки з ясного дерева. Хвилину стояв я нерішений, бо двох озброєних сторожів в однострою чекістів кружляли довкруги. Одначе я пішов далі до озера. Цієї, раніше тихої і мирної оселі не можна було пізнати. Здовж цілого берега горіли вогні, всюди метушилися люди. Частина жінок прала в озері лахміття. Щож тут сталося? Звідкіля прийшли ці чужинці? Але скоро я відріжнив

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ 21

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

Д-Р ВОЛОДИМИР ОХРИМОВИЧ.

Належав до молодшої генерації наших діячів і послів та вже з початком девятьдесятих років минулого століття визначився як студент університету незвичайними спосібностями і громадянською характерністю. Пізніше він підніс разом з д-ром Евгеном Левицьким думку, щоб обновити народню партію новітніми демократичними засадами та в національно-демократичній партії зєдинити молоде покоління зі старшим громадянством, як також загал українського громадянства обєднати під прапором всеукраїнської ідеї. І ці свої ідеольоґічні думки він праведно переводив у дійсність, стаючи до праці як зорганізований громадянин на всіх ділянках громадянського життя, де тільки вимагала цього потреба.

В 1899. р. зачав був Охримович з д-ром Евгеном Левицьким та Іваном Трушем видавати у Львові орган „Будучність“, суспільно-політичний часопис для українсько-руського народу. А вже 26. грудня 1899. р. приступив він разом з д-ром Евгеном Левицьким, проф. Михайлом Грушевським і д-ром Іваном Франком до поширеної народньої партії, що перемінилася в українську національно-демократичну партію з декляративною постановою, що: метою наших національних змагань є дійти до того, щоб увесь український нарід здобув собі культурну, економічну і політичну самостійність та зєднався в одноцілий національний організм, у якому загал народу на свою загальну користь орудував би зсіми своїми справами: культурними, економічними і політичними.

На тому першому народньому зїзді вибрали д-ра Володимира Охримовича членом Тіснішого Народнього Комітету. І тут проявляв він живу діяльність та належав до тих передових діячів, що вірили у свою національно-політичну ідеольоґію і з тою глибокою вірою радо ставали до праці, а між собою були щирі і духом зєдинені. Отсе була ця велика громадянська чеснота, якою відзначувався праведний Володимир Охримович.

Видавнича Спілка „Діло“ вирішила опісля, щоб „Діло“ було органом політики Народнього Комітету. Д-р Володимир Охримович став редактором „Діла“ і під його редакцією „Діло“ ввело у себе фонетичний правопис (19. березня 1902. року).

Володимир Охримович був редактором „Діла“ раз, другий і третій, як тільки зайшла потреба поставити цей наш авторитативний всеукраїнський орган на питомому місці. Він передавав головну редакцію „Діла“ то в руки д-ра Евгена Левицького, то в руки д-ра Льонгина Цегельського, і знову переймав її на себе, бо у нього була велика постійність і послідовність політичних думок.

Нагадую собі народні збори у Львові в дні 2. грудня 1906. р., на яких д-р Володимир Охримович заявився за солідарністю з нашими послами в Державній Раді і висказав бажання, щоб також українські члени Палати Панів заявилися за відповідною виборчою реформою. Та підчас промови Льонгина Цегельського впали такі зневажливі оклики на адресу держави і цісаря, що приявний комісар поліції розвязав ті збори. Тоді „Діло“ вмістило було статтю під наголовком „Політика очайдухів“, у якій виступило гостро проти пустої демагогії і висказало думку що від нашої суспільности маємо право вимагати, щоб у її критиці був політичний розум! „Діло“ підписували тоді: д-р Володимир Охримович як видавець і д-р Льонгин Цегельський як відповідальний редактор...

Д-р Володимир Охримович був не тільки редактором „Діла“ і заступав видавця, але в міжчасі також взірцевим адвокатом та організатором Заліщиччини, звідки його вибрано в 1907. р. послом до парляменту; опісля був директором „Дністра“, належав до основників Земельного Банку Гіпотечного і т. д. А побіч цього працював науково і видав перші у нас праці з ділянки національної статистики.

В часі світової війни став він нашим сибіраком і витерпів немало за долю України. По світовій війні станув на чолі Народнього Комітету, щоб наново зібрати розбиті частини національно-демократичної партії і приготовити їх до Українського Національно-Демократичного Обєднання. Вкінці перейшов також на ділянку станової організації українських адвокатів і став основником Союзу Українських Адвокатів. Своїм знанням і хаакртерністю приносив він завжди честь і загальне поважання українській палестрі.

Широкий був шлях громадянської діяльности д-ра Володимира Охримовича. А на тому шляху він залишив одну ділянку: посольства. Послування не підходило до його вдачі і тому вже він небавком по виборі зложив свій мандат у парляменті на свого заступника, п. Василя Стефаника. Це теж один з доказів його громадянської чесноти.

мягку мову українців від розтяглого говору москалів з центральної Росії.

Коло 20 селян сиділо босоніж і в брудних подертих сорочках біля вогню та варили щось у горшку.

„Добрий день".

„Бажаємо доброго здоровля" — відповіли всі нараз. „Чи маєте кусник хліба?" — звернувся один зпоміж них до мене. Я подав йому кусник. „Якже я сам буду це їсти" — вагаючись держав селянин хліб у руці — „інші теж не мають".

„Бериж — відозвався хтось — „це вже твоє щастя! Коли тобі дають, бери спокійно!"

Згідно з термінольогією Г. П. У. це були „добровільні поселенці": москалі, українці, козаки, татари та німці знад Волги. На щастя прибули вони до Архангельська з весною, отже ще пізно, щоб гнати їх далі до Мозеня або до Печори. Бо з весною, коли болота розтавають, дороги на півночі зовсім непроїздні. Тому Г. П. У. відставило їх до Лахти. Вони збудували собі бараки і жили тут вже другий місяць. Вони були безречинцевими „поселенцями", себто без права поворотку колинебудь до батьківщини. Більшість мала родини, але були і такі, що втратили своїх найближчих підчас такої подорожі на північ.

НІХТО НЕ ДІСТАВАВ ВІД ДЕРЖАВИ ХАРЧІВ.

Хто ще мав найближчих у батьківщині, діставав інколи пакунки; у протилежному випадку живилися вони грибами, ягодами і рибами з озера.

„Але довго ми не видержимо" — відозвався один. — „не дістаємо найважнішої річи: хліба". Він закурив папіроску з моху. „Який інтерес мають совіти", продовжав він задумливо далі, а з його папіроски видобувався їдкий, кваєний чад — „засилати нас селян? Тут ми непотрібні, а тепер літо, пора полевих робіт. Цього я не можу зрозуміти".

(Далі буде).

V. Інтернаціональний конґрес византійських студій у Римі.

(Докінчення.)

Зїхавши в долину, перетяли ми романтичну колись кампанію і античну Віа Аппія, засіяну досі руїнами антично-римських гробівців.

Дня 24 вересня ішла прогулька на Субіяко до манастиря Бенедиктинів С. Спеко. Місцевість недоступна — положена на гострім склоні скали, подібно як Монте Касіно. Перший манастир заложив св. Венедикт. Манастир приліплений до скали як вірлине гніздо, цікавий не скромною архітектурою, а фресками. Найстарші з них сягають приблизно до 8-го століття. Не менше цікаві для розуміння асиміляції стилю византійського і романського є фрески, які походять з 12-того століття (т. з. портрет Франциска з Асижу і кілька ново відкритих, що зображують папу Інокентія III. і Венедикта).

З Субіяко переїхали учасники конґресу до Тіволі — старинної улюбленої літньої резиденції Гадріяна, якого імпозантна вілля досі лежить у руїнах. В протилежности до строгого характеру сабінських гір над цілою околицею панують зеленаво-соковиті винниці. Серед них на узгірі, якого спад злагіднили вигідними терасами, вибудував кардинал Іполіт д'Есте з великопанським жестом у другій пол. XVI. ст. віллю Д'Есте. Вона не така замітна своєю архітектурою, як положенням і мистецько получена з природним оточенням. В тій віллі пробиваються перші відгуки бароку, а саме підпорядкування саду архітектурі і оживлення природи штучними водограями, фонтанними, басейнами печерами і т. д. Тут серед кипарисів, алей, водограїв та прекрасних далеких видів з недосяжними для ока овидами, можна було дійсно відпочити і перенестися думками в інший світ. Показується, що старинні вміли собі вибирати місця, бо всі дальші століття вертали назад до тих самих місць.

На кінець дня 28 вересня конґресисти переїхали до Неаполю й околиці. Передовсім оглянули Старинну і Нову Капуу, місцевости замітні головно памятниками етруського та римського мистецтва (досить добре збережений амфітеатр).

В Сан Анджельо в Форміс замітна базиліка з фресками з XI. стол. Для викінчення їх, покликав ігумен Десидерій з Монте Кассіно грецьких мистців. Але і тут залишилося небогато слідів чистого византійського стилю.

Другий день присвячено оглядинам Геркулянум і Помпеї під знаменитим проводом п. Маюрі, який веде від довгих літ всі ці розкопи. Гладенька, нова автострада біжить між виноградниками і білими та червоними домиками: з боку блищить темно синява і зеленава лискуча поверхня моря. Зпереду виринається щораз ближче грізний Везувій чогось в горі захмарений, у його стіп лежить захисна неополітанська затока. Праворуч вигладає усміхнене Сорренто і десь у мряці вилонюється Капрі.

Сходимо до Геркулянум. Тут ще все йдуть розкопи. Воно ліпше збереглось як Помпеї. Перед нашими очима пересуваються доми богатих патриціїв і доми середньозаможних. В деяких домах залишилася навіть ціла обстанова. Найбільшою ревеляцією для византиністів це т. з. дім з фонтанною в мозаїці. Фарби, орнаменти з ґірлянд та пав, ціла орнаментаційна система вказує на те, що тут треба шукати початків старохристіянського та вчасновизантійського мозаїкового мистецтва. Це найбільше промовистий доказ історичної тяглости стилів.

Звідси їдемо до Помпеїв. На докладні оглядини нема часу. Однак учений ціцероне улекшує оглядини вказуючи на найважніші речі. В домі містичного культу оглядаємо напричуд добре збережені фрески на червонім тлі, незвичайно ніжного, майже як у Ліонарда кольориту. В одній убікації найдено ще цілі кістяки трьох слуг з ліхтарнею і джаганами, котрих очевидно заскочила смерть, коли вони котіли проклясти собі дорогу підчас лиховісного дня катастрофи.

Через „Порта Марітіма" переходимо на форум, звідси на Віа Абунданція, коло старинних крамниць із знаменито збереженими мальованими вивісками патронів торговлі і йдемо до кількох відновлених домів.

По дорозі до Неаполю вступаємо до Ночера деї Паґані, де оглядаємо античну ротонду, дуже подібну до т. з. гробниці Констанції в Римі.

Пополудне призначене на оглядини одного з найважніших музеїв старовини т. з. Національного Музею в Неаполі. Він передовсім славний своїми мозаїками (найславніша мозаїка боротьби Дарія з Олександром Македонським), пластиками, античними бронзами і фресками. Більшість цих прецінних предметів походить з помпеянських розкопів. Для пізнання вчасновизантійського мистецтва вони мають величезну вагу.

Попередній вечір був призначений ще на оглядини катакомб у С. Ґеннаро в Неаполі. Ці катакомби є просторніші від римських, але стиль у них той сам. Коло церкви Св. Ґеннарія мали ми нагоду оглянути мозаїки баптистерії Санто Джованні ін Фонте — незвичайно важний памятник ілюзіоністичного старохристіянського стилю на склоні IV—V. стол.

На тім скінчилася більш менше офіційна частина конґресу. Дві дальші програми звернені були на Сицилію і на Равенну, ... цію, тобто на дві найважніші епорії византійських впливів в Італії. Тому, що автор цих рядків ці памятки вчастині знає, а час наглив — він розпрощався з византійською, радше — византійською Італією ще в Неаполі, щоб доповнити ще свої оглядини новими знахідками старинного Риму.

На цьому місці треба зазначити, що незвичайно приятливу атмосферу для конґресу витворили самі господарі італійської землі і організатори цьогорічного конґресу. Їх незвичайна ввічливість, куртуазність та гостинність залишаться одним з найгарніших споминів для конґресистів. Доказом цієї культурної куртуазії було те, що голова італійського уряду приняв конґресистів на спеціяльній авдієнції.

Одним із сильніших внутрішніх вражінь конґресу було переконання, що Византія спирається на середземноморсько-античній традиції і що вона зуміла цю традицію довше зберегти як середновічній Окцидент.

Для нас українців це переконання набирає спеціяльного значіння. Бож преціжь між Византією і Римом осцилює ціла наша духова культура. І тому власне треба було з напруженою увагою слідити за працями конґресу і не спускати дальших конґресів з очей. Ми зацікавлені в тих питаннях може навіть більше, як інші народи.

Вол. Залозецький.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК.

В статті „V. Інтернаціональний конґрес византійських студій у Римі" („Діло" з дня 7. жовтня) вкралися помилки, які тут справляємо: Рядок 23. шпальта 1. згори зам. „Брегіч" має бути **„Брегіє"**; рядок 26. шп. 1. згори зам. „навпаки доказує, що Византія зберігла всі ці здобутки античної культури, які в середновіччі на Заході на якийсь час були затрималися", має бути: „навпаки доказує, що Византія зберігла всі ці здобутки античної культури, які в середновіччі на Заході на якийсь час були **затратились"**; рядок 27. шп. 3. згори зам. „Санкта Саніторіюм" має бути: **„Санкта Санкторум"**; рядок 29. шп. 3. згори зам. „У Ватиканській Бібліотеці мав було" має бути: **„У Касанатенській Бібліотеці мав було"**; рядок 32. шп. 3. згори зам. „Гадію у Гроттаферата" має бути: **„Бадію у Гроттаферата"**; рядок 15. шп. 1. здолини зам. „Габаріних" має бути **„Ґаґаріних"**; рядок 3. шп. 3. здолини зам. „Тускулюле" має бути: **„Тускулюм"**; рядок 3. здолу зам. „війон ретіро" має бути **„Віон ретіро"**.

Люди з постійним щастям.

Хіба найбільше витертою фразою є думка, що фортуна — сліпа. З другої сторони математика твердить, що істнує рахунок імовірности з теорією великих чисел, яка полягає на тім, що нпр. коли кидаємо кістки велику скількість разів, подрібні числа виходять на підставі певної пропорціональної засади.

На підставі цієї теорії великих чисел виходило би, що хто довго грає на льотерії, має щораз більші шанси і вкінці мусить виграти, зате той, що виграв уже раз чи кілька разів, має щораз менші шанси.

Це очевидно лише теорії. Зате практика виказує, що без огляду на все, льос мусить часто робити збитки, нераз для деяких дуже приємні.

Урядовці льотерійного монополю знають добре одного пана, який появляється постійно щомісяця при касовім віконці, де дістає більшу або меншу квоту. Багато не виграв він ніколи. Найбільша його виграна була 20.000 зол., зате не було льотерії від ряду літ, щоб у кожній класі не виграв він бодай двісті золотих. Сам оповідає, що його річні зарібки перевищають квоту 30.000 зол. і квоту цю декларує постійно до податку, зазначуючи, що ії виграв на льотерії, отже не потребує платити від неї жадних податків.

Твердить, що така „насмішка" з податкових урядовців робить йому спеціяльну приємність. Вони звичайно не переймаються, бо знають, що платник „в порядку".

Та людина, якого щастя переслідує, є з професії лікарем, але не практикує, присвячуючись переважно студіям природничим. Не треба додавати, що він грає постійно цілі льоси, бо — як каже — не має охоти ділитися з ким іншим своїм щастям. Ще цікавіше, що не вибирає спеціяльно чисел льосів, але бере льоси, які ліпші, які йому колектор дає.

Всі, що його знають, дуже цікаві, чи при найближчім тягненню, яке почнеться 22. ц. м. він знову виграє. Одначе він певний свого.

Крім цього лікаря є ще багато грачів, яким також мо щастя сприяє, одначе ніхто не осягнув такого рекорду, щоб кожне тягнення приносило виграну.

З організаційного життя.

ПОЛЬСЬКА ПРОПАГАНДА СЕРЕД УКРАЇНСЬКОЇ ШЛЯХТИ В КРИНИЦІ — РАЙОНОВА НАРАДА В МЕДИНИЧАХ.

Польська акція за спольщенням української шляхти обняла в останніх часах м. ін. також село Криницю біля Мединич, дрогобицького повіту. В селі є всього 7 польських родин, зате є понад 40 родин шляхотських, що в останнім часі є предметом польської пропаганди, яка вихіснове відповідно взаємини української місцевої шляхти з місцевим селянством. Давніми роками в церкві в часі богослужень шляхта стояла окремо від селян. Один з попередників теперішнього пароха о. Василя Гумовського скасував цей звичай і від тоді деякі зі шляхти перестали ходити до церкви, домагаючись окремого місця в церкві для себе. Щоби вволити волю шляхти, треба би для неї вибудувати окрему церкву, одначе на це нема потрібних грошевих засобів. Отже польські народові організації видали відозву за будовою костела для криницької шляхти, яку розіслано по цілій Польщі і для тої будови вже готовиться потрібний матеріял. Польська пропаганда вихіснове також господарське положення місцевої шляхти. В тих обставинах засновано цього року поруч українського також польський діточий садок, у якому роздавали дітям безплатно поживу і до якого перетягнули з українського садка 8 дітей. У селі розвивав минулими роками доволі живу діяльність „Луг“, який гуртував переважно шляхотську молодь, але наслідком ворожої агітації проти „Лугу“ деяких наших молодих людей „Луг“ перестав розвиватися. Наслідок такий, що нині деякі його члени належать уже до „Стшельца“.

В дні 13. м. м. відбув посол д-р Степан Витвицький на місці нараду в тіснішім гуртку, а 27. м. м. справоздавче посольське віче, яке зібрало около 150 людей зпоміж місцевого селянства і шляхти. Після реферату д-ра С. Витвицького вивязалася дискусія, в якій порушувано головно місцеві господарські справи, між ними справу поневих елементарних шкіл у минулому й цьому році.

Того самого дня пополудні відбулася теж районова нарада в Мединичах, у якій взяли участь представники громад мединицької судової округи. На нараді вигомосив посольський звіт та організаційний реферат посол д-р Ст. Витвицький. У дискусії порушували селяни головно справу парцеляції більших посілостей, яка їх у тій окрузі живо доторкає. Після того вибрано організаційний комітет для мединицької судової округи під проводом адв. д-ра Івана Мартинюка як голови та о. дек. Пант. Малецького з Ріпчиць як його заступника. Разом з тим переведено просвітянську нараду цього району, на якій п. Волод. Городиський зясував при помочі докладних статистичних дат культурно-освітнє і господарське положення мединицького району. Для установлення тіснішого звязку з повітовими установами в Дрогобичі вибрано окрему колегію з представників місцевих культурно-освітніх установ під проводом д-ра І. Мартинюка.

НОВИНКИ.

— **Леопольд Мінцер** европейської слави пяніст, виступить в пятницю 9-го ц. м. у Львові в салі кіна „Апольо“ з одиноким концертом, в якому виконає з **орхестрою Львівської Фільгармонії** три чудові концерти: Бетховена ц-моль, Моцарта д-дур і Шопена е-моль. Дириґентом концерту є **Антін Рудницький.** 1-2

— **Поминальне богослуження.** Заходом югословянського консуля і Польсько-югословянської ліги у Львові, відправиться 9. ц. м. в другі роковини трагічної смерти югословянського короля Олександра І. поминальне богослуження в год. 11 перед пол. у православній церкві (вул. Францішканська 3).

— **Академічні Вечори у Станиславові і Стрию.** В неділю 11. ц. м. в год. 18. відбудеться у Станиславові в салі „Народн. Торговлі“ виклад на тему „Проблема чуда“. Прелеґент: о. д-р Г. Костельник зі Львова. — В Стрию цьогорічний викладовий сезон розпочався 4. ц. м. викладом о. д-ра І. Гриньоха на тему „Психоаналіза Фройда“; черговий виклад відбудеться в неділю 11. ц. м. в год. 18. у салі „Сокола“ (Народний Дім) на тему „Родина і держава“. Прелеґент: о. д-р Л. Глинка зі Львова.

— **Купецька ґімназія у Львові.** Минулої неділі відбулося посвячення державної жіночої купецької ґімназії. Нова школа міститься при вул. Дверницького, в будинку, де була бурса ім. Костюшка.

— **Перший сніг у Львові.** Нарешті появився й у Львові сніг, загостивши окружною дорогою, коли вже бачили його в ріжних сторонах краю, навіть у найтеплішій закутині, бо в Заліщиччині. Прийшов у супроводі дощу, не вкриваючи землю білою верствою, аж врешті перемінився зовсім у дощ. До правдивої зими мабуть ще далеко.

— **Виявляти ціни.** Президія м. Львова оголосила обіжник, в якім пригадує обовязок виявляти ціни предметів і товарів у складах, склепах, торговлях, ресторанах, цукорнях і взагалі у всяких підприємствах продажі загального вжитку, як землеплодів і їх перетворів, набілу, яєць, риб, страв і напитків, дальше овочів, мяса, вудженини, дробу, товщів, товарів кольоні-

ВАЛЄНТІНО ҐАВІ.

Пошлюбна подорож.

Ніхто не проводив новоженців до залізниці. Прощання: — обійми, цілунки, побажання, все це поладнали вже дома. Недурно Теренціо завсіди мав звичку говорити до Джіякоміни:

— Коли ми поїдемо у пошлюбну подорож, не хочу бачити на залізниці приятелів ні родини. Ми мусимо зробити все так, щоб у ваґоні не догадався ніхто, що ми молода пара. Бо люди люблять на новоженців так дивно споглядати і це мене нервувало би. Мусимо поводитися так, якби ми звикли вже віддавна жити разом.

Джіякоміна погодилася з тою думкою відразу. Прийшов давно сподіваний день. У авті притиснулася Джіякоміна сильно до свого чоловіка так, якби боялася, що може його втратити. Він попестив її, але коли ввійшли до ваґону — перервав усі прояви ніжности.

У переділі ваґону сіли спокійно поруч.

Напроти сидів якийсь елеґантний мужчина, мабуть американець, добре відгодована дама і двох комівояжерів. Та хоч Теренціо з Джіякоміною не обмінялися ні словом ні поглядом, усі подорожні звернули на них усю свою увагу і приглядалися їм із щораз більшою цікавістю.

Щоб робити враження зовсім байдужого, Теренціо витягнув із кишені часопис і почав читати. Його дружина так само спокійно дивилася крізь вікно на краєвиди. А проте вони відчували на собі чужі погляди.

Поїзд їхав лігурійською Рівієрою. Крізь вікно віяло холодом і Джіякоміна трусилася, бо мала на собі легку батистову суконку. Зовсім поринаючи у своїх думках вона присунулася ближче до Теренція, щоб загрітися. Та він відсунувся, пригадуючи їй, що це нарушує їх умови.

Тоді вона сказала до свого чоловіка:

— Чи не був би ти такий добрий зачинити вікно? Мені холодно.

Подорожні звернули до неї свої голови так, якби вона не говорила, а співала. Щойно потім подивилися вони на нього. Він, щоб не зрадити себе, сидів увесь схвильований мовчки і не зачинив вікна.

Тоді незнайомий сусід устав і радо виручив його. Джіякоміна почервоніла і збентежена мовчала. Тоді Теренціо мусів подякувати американцеві за неї. За хвилину вийшов на коридор, давши знак жінці, щоб вийшла за ним. Коли вона зрівнялася з ним, він сказав гнівно:

— Можна би подумати, що тобі спеціяльно залежить на тому, щоб усі знали, що ми відбуваємо пошлюбну подорож. Чому ти звертаєшся до мене так ніжно, коли хочеш чогось зовсім звичайного? Чому ти не подякувала тому чужинцеві, зовсім так, якби ти боялася, що я буду заздрісний за нього? Мі-ж не є якісь провінціяли, щоб на нас мусіли всі зглядатися.

Джіякоміна почувала себе трохи вражена такими докорами і відповіла чемно:

— Ти мусиш вибачити мені мою незручність. Обіцяю тобі, що вже за ввесь час нашої подорожі ти не будеш мати причини нарікати на мене.

— Ну, добре—відповів Теренціо, зовсім не відчувши деякої притаєної іронії у словах Джіякоміни.

Вони вернулися на свої місця. Чужинець поглянувши на них, відразу зміркував, що тут дійшло до малої суперечки.

Це була для нього виправдана причина, щоб потішити молоду гарну жінку. І він почав придивлятись їй, як умів і як міг на це собі дозволити у повному переділі.

Джіякоміна звернула увагу на його огнисті погляди і з усміхом пробувала відвертати від нього. Теренціо читав часопис так, якби його нічого більше не цікавило. Джіякоміна дивилася далі крізь вікно, поки це їй не надокучило. Байдужість її чоловіка почінала її трохи дратувати. Вона рішила помститись і почала з симпатією дивитися на свого незнайомого сусіда.

Ця забава тяглася якийсь час, аж Теренціо вийшов з переділу на одній зупинці, забираючи зі собою валізи з окликом:

— Ми висідаємо!

Вона старалася надаремне переконати його, що до їх стації ще далеко. Теренціо відчинив двері від ваґону, потягнув зі собою Джіякоміну і вискочив. Залишив її за собою, якби забув за неї і швидкою ходою пішов до виходу.

Перед площею залізничого двірця стояв гарний готель. Вони ввійшли туди і господар приняв їх дуже сердечно.

— Чи можна дістати кімнату? — спитав Теренціо схвильований.

Готелевий персонал зібрався довкола них, якби довкола якогось дива. Джіякоміна мала спущені очі, відчуваючи прикру ситуацію. Господар сказав:

— Я маю кімнату з бальконом, правдиве кубелечко для молодої пари.

Всі приявні всміхалися так, якби їх хто запросив на весілля. Але Теренціо перебив їм:

— Я хочу тільки вигідну, веселу кімнату.

Носій уже ніс їх пакунки до ліфту. Коли вони опинились самі в кімнаті, Теренціо обернув ключ у замку на два спусти, станув перед Джіякоміною, підніс руки вверх і почав обуреним голосом:

— Гадаю, що тепер уже перестанеш сміятися! Чи ти можеш заперечити, що ти кокетувала того нахабу, що сидів напроти тебе?

Вона відповіла скромно і лагідно:

яльних, одягових і галянтерійних, опалових, будівельних, домового господарства, шкір і шкільних приладів і письменних матеріялів. Ціни слід подати не тільки на склеповій вигаві, але й в окремому цінничку в середині льокалю і то на видному місці. Зазначувати ціни „від до" можна тільки в тих випадках, де подрібне вичислення всіх ґатунків і родів товарів булоб звязане з трудношами. Хто не буде держатися цього міністерського розпорядку, буде караний арештом до 3 місяців і гривною до 10 тисяч зл.

— **Перед знесенням присяглих судів у Галичині.** В міністерстві справедливости виладжують проєкт закону, що торкається зміни деяких приписів закону про організ. судівництва і кодексу карної та цивільної процедури. Проєкт передбачує знесення судів присяглих на терені Галичини та цілковиту уніфікацію в цілій державі. Слід ствердити, що новий конституційний закон не вводить ані судів мирових ані присяглих.

— **Перед обнижкою адміністраційних кар.** Міністерство внутрішніх справ виготовляє новелю закону про адміністраційні кари. Найнижча кара гривни 1 зол. буде знижена на половину. Крім того буде змінена карно-адміністраційна процедура.

— **Посвячення нового костела.** В Підгородцях біля Сколього відбулося — як повідомляє ПАТ — посвячення нововибудованого костела. Посвячував кс. прелат Цісло в асисті кс. Міховського зі Сколього і гр.-кат. священників, о. Чумала з Підгородець і о. Ісайчука із Сопоту. Участь в посвяченні взяли представники влади зі стрийським старостою Гарматою, делегації стшелецьів і союзу резервістів зі Стрия й Синевідська Вижн. та місцеве й околичне населення.

— **Боротьба з доріжнею в Станиславові.** У звязку з тим, що станиславівські купці не держаться устійнених цінників і підбивають самовільно ціни артикулів першої потреби, спеціально делеговані урядовці станиславівського воєвідства з поліційними органами перевели в місті контролю. Вислід був такий, що до староства привели 36 власників пекарень, торговців печивом і купців, яких покарано гривнами від 5 до 200 зол. До приборкання самоволі продавців артикулів першої потреби староста визначив урядовців, які разом з поліційними органами пильнують, щоби купці держались устійнених цінників і виставляли ціни на артикули першої потреби. Хто цього не робить, буде з місця покараний.

— Мій коханий! Я не зробила нічого такого, що нарушало би нашу умову. Зате ти...

— Не маєш чого викручуватися! Скажи мені, нащо була ця твоя комедія?

— Ти-ж сам просив мене поводитися так, щоб ніхто не помітив, що ми їдемо у пошлюбну подорож, бо так для нас краще. Я переконана, що моя поведінка нічим не нарушила нашої умови, зате ти вийшов із своєї ролі. Мусиш признати, що байдужний муж не був би зараз помітив, читаючи газету, що його жінка всміхається до якогось там сусіда, а ще менше не був би зараз вибіг із вагону на те, щоб зробити їй сцену.

Вона говорила це погідно, без злоби і Теренціо відчув, що його розумна жінка дає йому першу лекцію. Він мусів признати, що цю партію програв і мусів прохати в неї вибачення. Щойно тоді побачив він, що їх кімнати це справді чудове кубелечко для новоженців.

На другий день уранці Теренціо перед самим відїздом сказав до своєї дружини:

— Не забудь, що тепер мусимо поводитись у дорозі так, щоб усі відразу бачили, що ми їдемо у пошлюбну подорож!

Вони всіли до переділу, де сидів тільки один старший добродій, який читав книжку.

Джиякоміна глянула на Теренція і сказала тихо, закохана:

— Але що ми тепер повинні робити, щоб він зрозумів, хто ми і залишив нас у супокою?

Теренціо поглянув на неї ніжно, притягнув її до себе і сильно поцілував її в самі уста.

Сусід глипнув на них і засміявся. Відвернув дискретно голову. Це був знак, що він зрозумів усе. Перекл. а. б.

Хто володіє у СССР.

НАЦІОНАЛЬНИЙ СКЛАД СОВІТСЬКИХ ЦЕНТРАЛЬНИХ УСТАНОВ.

„Русскій Голос" добачував у недавньому московському процесі змагання до віджидівлення СССР. Чи справді воно є так, переконаємося, коли пізнаємо національний склад державної верхівки СССР вже після процесу.

НАРОДНІ КОМІСАРІ.

Закорд. справи — Валах-Літвінов, (жид); внутр. спр. — Єжов (москаль); внутр. торговля — Арон Розенгольц (ж.); закорд. торговля — Ізраель Вайцер (ж.), шляхи — Лазар Каганович (ж.); совхози — Мозес Калманович (ж.); легкий промисл — Любінов (м.); здоровля — Гр. Камінський (ж.); держ. контроля — Захарій Белєнський (ж.); пошта і телеграф — Герш Ягода (ж). **Разом 8-ох жидів і 2-ох москалів.**

ЗАСТУПНИКИ КОМІСАРІВ:

Оборони — Янкель Гамарнік (ж); важкого промислу — Михайло Мендель Каганович (ж); скарбу — Лев Лейба Левін (ж); освіти Мозес Епштайн (ж.); рільництва — Арон Гайстер (ж.); шляхів — Арон Любович (ж.); харчевого промислу — Маркус Белєнський (ж.); водного транспорту — Енох Розенталь (ж.); лісового промислу — Брілянт-Сокольніков (ж.); справедливости — Ізаяш Кольц (ж.); віцепрокуратор СССР — Йозеґ Йошелес (ж.); начальник господарської евіденції — Йосиф Кракаль (невідоме походження). **Разом 11-ох жидів, 1 невідомого походження.**

НАР. КОМІСАРІЯТ ВНУТР. СПРАВ (ОГПУ).

Нар. комісар — Єжов (м.); заступники: Янкель Льоренсон-Агранов (ж.) і Юрій Прокофієв (м.). **Разом 1 жид, 2-ох москалів.**

ГОЛ. УРЯД БЕЗПЕКИ.

Начальники відділів: осібного — М. Ґай (ж.); господарського — Самуель Міронов (ж.); тайнополітичного — Ю. Молчанов (м.), закордонного Аркадій Арон Слуцький (ж.); транспортового — Абрагам Шанін (ж.); оперативного — Карло Павкер (ж.); спеціяльного — Веніамін Добродіцький (ж.); протирелігійного — Ісаак Ш... (ж.); кримінально-слідчого — Леонід Вуль (ж.); нач. головного заряду селянсько-робітничої міліції — Лев Бяльський (нез.). Разом **8-ох жидів, 1 москаль, 1 невідомий.**

ГОЛ. ЗАРЯД ВНУТР. І ЗОВН. ОХОРОНИ.

Начальник: Борух Могільський (ж.); інспектор граничних військ — Симон Ширман (ж.); нач. конвоєвих відділів — А. Гайле (лотиш). **Разом: 2-ох жидів і 1 лотиш.**

ГОЛ. ЗАРЯД КОНЦЕНТРАЦІЙНИХ ТАБОРІВ.

Начальник: Янкель Берман (ж.); заступник Самуель Фірін (ж.); начальники конц. таборів поодиноких областей: Карелії — Самуель Ко... (ж.;) північного краю — Фінкельштайн (ж.); свердловської округи — Погребінський (ж.); ...хідної Сибірі — Шабо (ж.); Казахстану — ...лін (ж.); Соловок — Серпуховський (ж.); ...рішнього Уралю — Мецнер (ж.); бутурлинського табору — Адамсон (лотиш). **Разом: 9-ох жидів і 1 лотиш.**

НАЧАЛЬНИКИ ЗАРЯДІВ МІСЦЕВИХ КОМІСАРІЯТІВ ВНУТР. СПРАВ.

Московська область: Реденс (ж.); Ленінградська: Заковський (ж.); Західня: Блят (ж.); Північна: Рінковський (ж.); Курська: ... (м.); Озівсько-чорноморський край: Фрінов... (ж.); Саратівський: Пілляр (ж.); Сталінградський: Раппапорт (ж.); Оренбурська област. Райський (ж.); Горковський край: Абрагамський (ж.); Північно-кавказький: Файнман (ж..); Башкірський: Целікман (ж.); Свердловська область: Шкляр (ж.); зах. Сибір: Гогель (ж.); Сх. Сибір: Троцький (ж.); Далекий Схід: Деньбас (ж.), Середня Азія: Круковський (ж.); Україна: Балицький (ж.); Білорусь: Леплевський (ж.); Закавказзя: Гоблізде (грузин). Разом **19-ох жидів, 1 грузин.**

Нові заворушення анґлійських фашистів.

ЛЬОНДОН, 7. 10. ПАТ. Підчас фашистівського віча у Стефей Ґрін, дійшло знову до сутичок, при чому ранено одного поліц. 7-ох фашистів арештовано.

— **Нові польські станиці в Тернопільщині.** Дня 4. ц. м. відбулося на терені тернопільського повіту посвячення людового дому та школи Т. Ш. Л. на польській осаді в Купчинцях. В посвяченні взяли часть представники влади з повітовим старостою Маліцьким та ріжних польських організацій. Одночасно було посвячення нової польської плебанії в Юзефівці, де відкрито теж 6-місячний курс сільського домового господарства.

— **Найшли висільника по тижневі.** В своєму мешканні в домі при вул. Сапіги ч. 65 у Львові, повісився на гаку від лямпи 57-літній Христофор Домарадзький, бувш. залізничник. Повісився тому з тиждень, бо тіло вже почало розкладатися. В листі самовбивник пише, що рішився покінчити самогубством, тому що жінка 20 літ молодша від нього знущалася над ним.

— **Комуністична буча.** На забаві, що її уладив у Болехівцях, п. Дрогобич, місцевий кружок „Рідної Школи", комуністи счинили бучу. Комуністів намагалася прогнати національна молодь і прийшло до бійки, яку закінчила інтервенція поліції. Тому, що ведеться слідство, ніяких подробиць про цей черговий виступ комунарів не можемо подати.

— **Малолітній комуніст.** Окружний суд у Замості засудив на уміщення в домі поправи 17-літнього Берка Айденкопфа, що управляв комуністичну акцію.

— **Напад на жидівську родину.** В ночі з вівтірка на середу напали на дім Левенкронів в Окопах біля Магерова трьох злочинців, які намагалися обікрасти комору. Коли розбуджений шелестом Мойсей Левенкрон счинив крик, напасники покололи його і жінку ножами і не вкравши нічого втікли. Поранених жидів відвезли у тяжкім стані до лічниці в Жовкві. Поліція веде слідство.

— **Арештування б. співдиректора „Защити Землі".** У Відні арештували б. д-ра Шайовича за ріжні банкові обмани. Давніше був він одним із директорів „Защити Землі", відтак заложив був у Львові „Людовий Банк" а коли виявились ріжні шахрайства, виїхав за кордон і у Відні заложив акційні спілки: Для міжнародньої експльоатації патентів, для видавництв справ, Середньо-европейський Ліквідаційний Союз і клерінґовий. Всі спілки створив він з якимсь Рабом, якого також арештувала. Пайщики цих спілок закидують обом обманців ще інші гріхи.

— **Мусітимуть купувати авта.** Варшавські часописи принесли такі і покищо неcтверджені вістки: Моторизаційна комісія перевела статистику тих осіб, що моглиб причинитися до моторизування Польщі купуючи авта, самоходи вже пристосовані до европейських цін. В основу обрахунку взяли громадянина, що заробляє бодай 1.000 зол. місячно. Статистика нарахувала таких людей ледви 53.000. Кажуть, що небаром появиться розпорядок, який накаже всім, що заробляють по 1.000 зол. й більше, купити по одному авті краєвої або закордонної продукції. Ті, що не могтимуть купити авта або не цікавляться автомобілями, платитимуть спеціяльний моторизаційний податок.

— **13 осіб затроїлось газом.** Сталось це у Варшаві в домі при п. Опольській на Волі. Мешканці цього дому відчували від довшого часу запах світильного газу, але що дім не має газової інсталяції, не привязували до цього уваги. Аж вчора у вівторок сталася жахлива катастрофа. 13 осіб з пятьох родин стали жертвою затроєння газом. Найбільше потерпіла родина учителя Ковал...

ського і працівника міської різні Козирського. Ціла родина Ковалевських, зложена з чотирьох осіб, згинула. В родині Козирських згинули дві особи. Сім інших затроєних осіб удалось відрятувати. Показалось, що попід дім ішла в землі газова рура до недалекої фабрики. Рура трісла і світильний газ добувався крізь землю і підлоги до мешкань. Критичної ночі газ виходив так сильно, що затроїв кільканацять осіб.

— **Львівська хроніка.** Проти абсольвента гімназії Б. ведеться карне доходження за ошуканство на шкоду купців. М. і. взяв на кредит матерії на вбрання й плащ вартости 263 зл. і продав на пл. Сольських. — В будинку університетської бібліотеки при вул. Мохнацького вибух вогонь, який після вирубання стелі вгашено.

— **Придуркуватий палій.** В Хотині, пов. Калуш, придуркуватий Йосиф Бургер підпалив хату Магдалини Свериди, що згоріла до тла. Опісля божевільний підпалив загороду Дрогомирецької, але вогонь швидко вгасили. При підпалюванні третьої загороди, що належить до Катерини Довденко, божевільного зловили. Його відставлять до заведення умово недужих.

— **Большевицькі звичаї.** „Ленінградская Правда" принесла коротку нотатку про нечуване звірство двох робітників. Вони для забави кинули до кітла з кипятком одну робітницю, яка тяжко попарилася. Товариський суд переказав справу совітському судові, але вже півтора місяця справи не розглядали.

— **Трагічний лет.** Десять швайцарських летунів прибуло до Берліна на 5 літаках у гостину до німецького аероклюбу. Шостий літак постигла катастрофа під Шляйцом у Турингії. Пілот згинув.

— **Похід прокажених.** Як повідомляють з Манілі, 300 прокажених, поконавши сторожу, втікло із шпиталю і демонстраційним походом прийшло до палати президента. Військова сторожа, що стерегла палати, розбіглася перед прокаженими, які дістались без перешкоди до середини. Президент приняв їхню делегацію на послуханні. Прокажені зажадали зміни системи лікування, мовлячи, що проказа є таксамо незараздлива як туберкульоза, якщо не стикатися безпосередньо з недужими, і тому прокажені повинні перебувати на волі і лічитись подібно як хорі на туберкульозу. В поході прокажені несли напис: „Дайте нам ліків або повбивайте нас". Опісля прокажені вернулись походом крізь місто до шпиталю.

—o—

Дивогляди.

ЗЛОДІЇ-ГУМОРИСТИ.

В Будапешті трапилась недавно весела подія. Трьох злодіїв закралося до великого склепу залізних виробів П. Мунка. Вони вломилися до каси, але не знайшли в ній навіть зломаного сотика, бо власник забирав кожного вечора всю готівку зі собою. Злодії не дуже спешились невдачею, бо написали на писарській машині листа такого змісту: „Дорогий пане Мунк! Ми справді здивувались, коли переконались, що вам справді так погано ведеться, бо нам також ведеться зле. Уявіть собі, якщо ми колись стрінемо порожню касу, не залишиться нічого іншого, як тільки піти на жебри. Навіщо ми так мучились? З глибокою пошаною — три приятелі".

Дописи.

КАЛУЩИНА.

З діяльности читальні „Просвіти" у Перекосах. У Перекосах калуського повіту відбулося 12. і 13. м. м. свято з приводу 20-ліття смерти Івана Франка. Влаштувала його місцева читальня „Просвіти" ім. Івана Франка. Свято почалося 12. Х. принятням гостей та інсценізацією „Великі Роковини" І. Франка, що випала бездоганно. Саля була виповнена вщерть. Після інсценізації голова читальні М. Сенів подякував гостям та відчитав програму другого дня свята. Перед домівкою читальні на подвір'ю устроєно символічну могилу І. Франка, біля якої змінялась усю ніч почесна сторожа на стійці. Розставлено теж стійки, щоб вони берегли домівки читальні перед ворогами, наподом. У неділю 13-го IX. вже від год. 7. рано відїжджали на свято гості. Приїхав о. Івасик з Довгої Войнилівської з делегацією. Далі приїхали делегації з села Неговець. А потім ішли маси народу, що чвірками весело їхали. Прибули громадяни зі сіл: Середна, Томашівці Зарічні з парохом о. Гургулою, Негівці, Войнилів, Монастирець, Копанки, Станькова і Дубовиця. Всі ці села в числі 9, на чолі з Перекосами, зорганізовано з прапорами й таблицями перейшли у величавому поході на площу біля церкви, де відбулось богослуження. Після богослужения в год. 11.30 похід перейшов з-під церкви на площу біля Нар. Дому та установився біля символічної могили І. Франка, де духовенство відправило панахиду. По панахиді делегації зложили вінки і виголосив промову парох Томашовець о. Гургула. На свято приїхав посол Дмитро Великанович, якого селяни витали ентузіястично. Всі учасники свята зорганізовано передефілювали перед символічною могилою і представниками національних установ. По дефіляді похід спрямувався на площу біля читальні, де відбулася святочна академія. Всіх учасників свята було понад 5 тисяч, зорганізовано в поході йшли три тисячі людей. Академію розпочав короткою промовою голова читальні в Перекосах М. Сенів, опісля пос. Великанович виголосив реферат. По рефераті йшли хорові продукції та привіти, врешті закінчено академію нац. гимном. На закінчення свята відбувся фестин, улаштований на спілку зі селами Станькова, Копанки, Середна, Дубовиця і Томашівці Зарічні. Одною з точок програми на фестині були руханкові справи, до яких стануло 70 людей старших та 75 доросту. Свято було знаменито зорганізоване. Програму його виконано бездоганно і тому слава про те свято розійшлась по всій околиці. Найбільше до успіху свята причинився свідомий громадянин Перекосів п. Павло Кобута.

—o—

Останні хвилини Мадриду.

НАСТУП ЗАЧАВСЯ.

ЛЬОНДОН, 7. 10. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє, що сьогоднішнього дня зачинається наступ на Мадрид, яким кермує Таляверас Валера, який здобув був Толедо. Наступ піде у трьох напрямах: на Наваль Карнеро, Аранхуез і Ілесказ. Здогадуються, що Аранхуез і Ілесказ будуть дуже слабо боронитися. До Мадриду вислали ультімат, в якому погрожують летунським наступом і гострими репресіями, якщо Мадрид не схоче піддатися. Летуни скинули на Мадрид тисячі летючок і повідомляють у них про ультімат. Національні летуни збомбардували всі залізничі шляхи, мости, казарми і фортифікації близько Мадриду. В столиці паніка.

ШВАЙЦАРСЬКА НЕВТРАЛЬНІСТЬ.

БЕРН, 7. 10. ПАТ. На інтервенцію у справі становища до еспанських подій відповів мін. Мотта у парляменті: „Політика неінтервенції найкраще забезпечує мир, але Швайцарії годі підписувати якунебудь заяву в тому напрямі, щоб не викликувати враження, що вона невтральна лише від випадку до випадку, а не постійно". Інтерпелянти вдоволилися тим вияснениям.

НОВІ ФРАНЦУСЬКІ КОРАБЛІ.

ПАРИЖ, 7. 10. ПАТ. Кружляк „Сюфран" відплив з Тульону до Еспанії, контрторпедовець „Жаклен" відплив до Валенсії, щоб заступити контрторпедовець „Жагюар".

Анґлійська Лейбур Парті у спілці з комуністами.

ЛЬОНДОН, 7. 10. ПАТ. На конференції Лейбур Парті в Единбургу дискутували над справою створення спільного фронту з комуністами до боротьби з фашизмом. Дискусію започаткувала така резолюція: Конференція Лейбур Парті признає конечність єдности робітничої діяльности, і доручує виконному комітетові получитися з комуністичною партією із задержанням статутових приписів Лейбур Парті.

Припинили чеський часопис за образу провідника німців.

МОРАВСЬКА ОСТРАВА, 7. 10. ПАТ. Чеська влада припинила аж до відклику „Североческе Ліст" (орг. окраїн), який недавно напав на голову „Судетендойтше Партай" — Генляйна, обвинувачуючи його, що одержує з Німеччини гроші для партії. Генляйн заскаржив чеське видавництво й воно програло процес, а в „Северочеському Лісті" мало поміститись відклик. Тому, що такого відклику не помістило, влада припинила часопис.

—o—

Спорт.

КОМУНІКАТ У. С. С.

Пригадуємо, що в неділю 11. жовтня ц. р. відбудеться **маратонський біг** на трасі Сколе-Стрий. Старт в год. 8. рано у Сколім. Змагуни зголосяться 10. жовтня у Сколім у п. Малиняка, де дістануть нічліг.

О. К. Львів подає до відома, що в днях 11., 18. і 25. жовтня ц. р. від год. 9.—12. відбуватимуться на площі Сокола-Батька **проби здобуття відзнаки фізичної справности.** Зголошення в домівці У. С. С., вул. Підвальє ч. 7, год. 19.—20.

Курс лещетарських суддів почнеться дня 14. жовтня ц. р. в год. 19. в домівці У. С. С. Курс буде відбуватися двічі в тижні у вечірніх годинах. Зголошення в У. С. С., год. 19—20.

Дня 18. жовтня ц. р. в год. 10. в домівці Союзу Українських Купців і Промисловців при вул. Гродзицьких ч. 1. відбудеться **анкета спортових товариств Львівщини** з такою програмою: 1. Реферат організаційно-спортовий. 2. Актуальні справи округи. 3. Дискусія. Участь в анкеті обовязані взяти всі члени спортових товариств Львівщини.

Дня 25. жовтня ц. р. відбудеться **день гінців.** Зголошення до 20. жовтня в У. С. С., год. 19.—20.

УКРАЇНА — ЧОРНІ.

Здається, нікому й на думку не прийшло, що одинацятка України, яка в минулому році плентались на останньому місці Окружної Ліги, по незначнім звідпочинку стане ревеляцією сезону та одним з найповажніших кандидатів на мистця Ліги. Правда, до колла мистецтв ще далеко, але один з найважніших етапів уже близько, бо вже в найближчу неділю може прийти до розвязки на змаганнях з Чорними. Чорні, маючи сім гор і 13 вунктів, стоять на чолі табелі. На пяти Чорним уперто наступає Україна, яка має одну гру менше й 11 пунктів та краще відношення воріт.

Оба клюби здають собі справу з ваги недільних змагань та інтенсивно до них приготовляються. Особливо одинацятка України мусить доложити всіх зусиль, щоб вирішити змагання у свою користь. Було би це найкраща відповідь усім тим, які пер фас от нефас старались не допустити до того, щоб українська дружина мала мистецтво.

На ці змагання вибирається цілий спортовий Львів, тому апелюємо до симпатиків нашої дружини, щоб поводилися гідно, бо Україна є господарем змагань і відповідальна за порядок на грищі. Памятаємо всі, як на вирішних змаганнях Сян — Корона вдерлася публика на грище і хоч Сян вів 4:0, змагання уневажнено зі шкодою для переможної дружини.

Змагання відбудуться на грищі Цитаделі в год. 10.15 рано, як спільна імпреза з Гасмонеєю, яка в год. 12. грає з Чуваєм.

Театри.

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. проводом В. Блавацького.

Галич: „Камо грядеши?"
8. Х. Смерть Нерона.
Калуш: „Камо грядеши?"
9. Х. Вініцій і Лігія".
10. Х. Смерть Нерона.
Креховичі:
11. Х. Голгота.
Долина: „Камо грядеши?
12. Х. Вініцій і Лігія.
13. 10. Смерть Нерона.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

Тернопіль:
8. Ц. Муж двох жінок.
9. Х. Інваліди.
10. Х. Вій.
11. Х. Циганський барон.
З Тернополя іде театр до Збаража.

Великий Театр:

Четвер, 8. Х. год. 8. веч. „На Личакові".

Пятниця, 9. Х. год. 8. веч. „На Личакові".

Субота, 10. Х. год. 8. веч. Премієра „Модні спазми", комедія Войт. Богуславського.

Неділя, 11. Х. год. 3.30 попол. „Пані презесова; год. 8. веч. „На Личакові".

Понеділок, 12. Х. год. 8. веч. „Модні спазми".

Кіна.

АПОЛЬО: „Болько й Долько" з Ад. Димшою.
АТЛЯНТИК: „Відень шаліє".
ВАНДА: „Жінки в його житті", „Жінка з оголошення".
ГРАЖИНА: „Малий моряк, „Бастер нездара".
КАСІНО: „Маєрлінг".
КОПЕРНИК: „Пастер".
МАРУСЕНЬКА: „Пастер".
МЕТРО: „Кохаю всі жінки" з Іваном Кепурою.
МІРАЖ: „Бурлаки з над Волги".
МУЗА: „Серця зі сталі".
ПАКС: „Генералова дочка" та кольорові додатки.
ПАЛЯС: „Ядзя" зі Смосарською.
ПАН: „Пан Твардовський".
РАН: „Незакінчена симфонія" з Мартою Еґерт.
СВІТ: „Чорна перла".
СТИЛЕВЕ: „Кеніґсмарк", ревія „З усмішкою на устах".
ТОН: „Нові Тарзанові пригоди".
УТІХА, „Небесні птахи" і ревія.
ХИМЕРА: „Гавайська цвітка".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Канарійські острови".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 8. жовтня 1936.

Відень (506,8) 12.05, 13.10 Концерт, 17.25 Оп. арії, Гераїх сопран, 19.20 Радість і смутки автомобіліста, муз. вид. Грубого, 21.10 „Прометей в оковах" драма Айсхельоса, 22.20 Спів, Ваингон сопран, **Прага** (470,2) 17.15 Сп. ресітель, 19.25 Новини танк. музики, 20.00 Хор. 22.15 Легка музика, **Париж** (1648) 14.00 Легка музика. 18.00 Театр Уяви, 21.00 Солісти, Гатіно спів, **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні 20.00 Сп. ресіталь. 20.30 Вечір гумору. **Берлін** (356,7) 8.20 Музика, 10.00 Нар. пісоньки, 14.15 Нар. музика, 17.30 Пісні й поезії, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Музика, 20.10 Пастор. симфонія ч. 76 Бетовена, **Мінхен** (405,4) 10.05, 11.00 Нар пісоньки, 20.10 Легка мінх. музика, **Будапешт** (549,5) 12.05 Сальон. музика, 13.30 Сп. ресіталь, 14.00 Форт. ресіталь, 21.30 Циг. музика, 22.20 Форт. тріо. **Мілано** (368,6) 11.30 Популярна музика, 17.15 Вок. концерт, 19.00 Легка музика, **Рим** (420,8) 13.10 Орх музика, 20.45 „Ля фіяма" оп. Респігія.

Пятниця, 9. жовтня 1936.

Відень (506,8) 15.20 Муз. авдиція для молоді, 17.30 Сп. ресіталь, 19.30 Фінал IX. Симфонії Брукнера, 20.00 Концерт військ. орх., **Братислава** (298,8) 18.10 Сп. ресіталь, 22.30 Концерт цитристів, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. квартет, 17.10 Квінтет б-дур Моцарта, 19.20 Танці й пісні, 21.05 „Соната Ероїка" Новака, 21.35 „Біла Гора" драма А. Двожака, **Париж** (1648) 18.30 Концерт симф. орх., 21.45 „Мадам Фавар" ком. оп. Офенбаха (фрагм.), **Білгород** (437,3) 13.15, 18.30 Хор, 12.00 Концерт, 20.10 Вок. муз. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Молодь співає, **Мінхен** (405,4) 16.50 Романт. музика, **Будапешт** (549,5) 13.00 Легка музика, 18.10 Циг. музика, 19.40 Сальон. музика, 21.00 Давня музика на давніх інструментах, **Мілано** (368,6) 13.10, 20.40 Камр. музика, 22.00 Вок. авдиція, **Рим** (426,8) 17.15 Танк. музика, 20.40 „Міс Америка" оп. Нарделія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 8. жовтня 1936.

6.30 Раннішня авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Муз. поранок для сер. шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Легка музика, 12.40 З чого і як приготовити квашення, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.35 Легка музика з гр. пл., 15.55 Куток гумору, 16.00 Музика з гр. пл., 16.50 Гокус-покус: Вкладаю руку в вогонь, авд. для ст. дітей, 16.35, 17.15 Концерт орх., пісоньки, 17.00 Положення працюючої жінки, 17.50 Новий том творів Й. Пілсудського, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Легка музика з гр. пл., 18.35 о. Авг. Тичинський в Альбітовій, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви: „Давід із Ламартену" Ю. Майснера, 19.00 Сп. ресіталь Е. Бендера в супр. форт., 19.50 Вердієві мельодії в вик. камер. орх., 20.30 З мандрівок по провінції: Троки, 20.45 Веч. денник, 20.55 Промова з нагоди тижня будови шкіл, 21.00 Концерт симф. орх., 21.45 Легка музика, 22.20 Кл. Дебюсі в гр. пл., 23.00 Танк. музика з гр. пл.

Пятниця, 9. жовтня 1936.

6.30 Раннішня авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для ст. дітей: Байки про звірята, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сальон. музика у вик. квартету, 12.40 Не псуймо вакаційних здобутків, 12.50 Полудн. денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Реклям. концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Львівська молодь перед мікрофоном, 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Легка музика з гр. пл., 16.15 Гутірка з хорими, 16.30, 17.15 Концерт, пісоньки, 17.00 Краса словацьких гір, 17.50 Говорена енциклопедія, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Рейд яхтою „Юнак" до Гельсінок і Талліна, 18.30 Легка музика з гр. пл., 18.40 Програмова скринька, 18.50 Чуже хвалите, свого не знаєте, 19.00 „Втеча" опов. Штрумпф-Война Войтжевича з кн. „Пасерб Европи", 19.20 З піснею по краю, 19.45 Зза куліс опери, 20.00 „Вертер" оп. Маснета; у перерві Вечірній денник, Актуальна гутірка, 22.25 „Кришталь і камінь" скеч Г. Діверноа, 22.45 Легка й танк. музика.

Радіокутик.

ОПЕРА МАССЕНЕ „ВЕРТЕР".

З опер Массене перше місце, після популярної „Манон" займає „Вертер". Нема нічого дивного, що композитор в кінці XIX. ст. вибрав власне цю тему для своєї опери. Кілька десятків років „Вертер" Гете був загальною лектурою, усіх читачів. Нещасливе кохання Вертера до Льоти, з початку нареченої, а потім жінки його приятеля, внутрішня боротьба обох і кінцева перемога етики і обовязку — зворушували читачів твору Гете. Закінчення драми — самогубство Вертера — було ніби укоронуванням зворушень.

Цю вдячну тему взяв Массене для своєї опери, яку радіослухачі почують з кружків 9. жовтня в год. 20.00 у виконанні закордонних артистів.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.33—89.00, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Доляри кан. 5.30.50 — 5.27.50, Фльор. гол. 281.70 — 280.00, Франки фр. 24.84 — 24.70, Франки швайцарські 122.20—121.40, Фунти англ. 26.10 — 25.94, Гульд. данц. 100.20 — 99.80, Корони данські 116.49—115.65, Корони норв. 131.13—130.15, Кор. шв. 134.53 — 133.55, Марки фінл. 11.59—11.30, Марки нім. 136 — 130, Шил. австр. 99—98, Марки нім сріблі 147—141.

Акції.

Банк Польський 106. 105, Цукор 29.50, Вугіль 15.75, Ліпльноп 14, 14.15, Островець 31, Стараховичі 35.25, 35.75.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 63.25, серії 77, 4 інвест 2. ем. 64, серії 78, 5 конв. 52, 6 дол. 73 4 прем. дол. 47.50, 7 стаб. 50.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 39—41. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ТКЗ. 40.50 — 43, 4 і пів прц. БК. 62.50—65, 4 прц. БГК. 61.50—65.

Долярівка 45.50—48, 3 інвест. 1. ем. 62—64, 2. ем. 63—65.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 7. Х. 1936.

Льоко ст. заладов.

Пшениця зб.	750 гр/л.	22.25—22.75	зол.
Жито II.	694 „	15.50—16.00	„
Ячмінь пaш.	621 „	17.30—17.40	„
Овес не зад.	456 „	14.00—14.25	„
Овес л. зад.	444 „	13.75—14.00	„
Гречка		17.50—18.00	„
Кукурудза жовта		13.50—13.75	„
Кукурудза червона		15.00—15.50	„
Вика темна		16.00—16.50	„
Вика сіра		15.50—16.00	„
Сімя конопл.		26.25—26.50	„
Сімя соняшникове		27.00—27.50	„
Просо зб.		13.00—13.25	„

Ячмінь і кукурудза подорожіли на 10 сот. Інші ціни незмінені. Тенденція легко зниткова.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 7. жовтня н. р. кооперативам платив за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.35 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дае вачет	2.40 „
1 л. молока	0.14 „
1 к. яєць	3.80 „

Тенденція на масло, молоко та на яйця сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 6. X. н. р. платив своїм достанцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Кури I. кл., товсті, без остріг, щойно від 1.70 кг. вгору	1.05 зол.
Курята I. кл. біло й жовтоніжки щойно від 0.80 кг. вгору	0.85 „
Качки товщеві I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	0.85 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймається.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.